

Nr 219.

Godkänd av första kammaren den 1 juni 1922.
Godkänd av andra kammaren den 1 juni 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 97.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 10 mars 1922 avlåten proposition (nr 195) har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1:o) för tillämpning från och med den 1 juli 1922, godkänna vid statsrådsprotokollet fogat förslag till ändring i vissa delar av avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk;

2:o) medgiva, att Eders Kungl. Maj:t må utfärda de övergångsbestämmelser, som i anledning härav kunna befinnas erforderliga;

3:o) besluta, med tillämpning från och med den 1 juli 1922, dels att under avdelningen A. av den vid berörda reglemente såsom bilaga fogade tjänsteförteckningen skall beträffande postverket i 3:e lönegraden upptagas befattningen reparatör ävensom att den beträffande postverket i 6:e lönegraden under samma avdelning angivna befattningen stationsmästare skall benämnas stationsmästare av klass 1;

dels att i avdelningen B. av nämnda tjänsteförteckning skall upptagas en ny lönegrad, benämnd 1:a lönegraden, samt att de nuvarande 1:a—7:e lönegraderna skola benämnas respektive 2:a—8:e lönegraderna;

dels ock att under berörda avdelning B. skola upptagas följande nya befattningar, nämligen beträffande samtliga verk i den nya 1:a lönegraden

befattningen skrivbiträde samt beträffande postverket i den nya 2:a lönegraden befattningen stationsmästare av klass 3 och i den nya 3:e lönegraden befattningen stationsmästare av klass 2;

4:o) besluta, att antalet av följande befattningar vid telegrafverket och statens vattenfallsverk skall från och med den 1 juli 1922 utgöra:

vid telegrafverket:

sekreterare 7

vid statens vattenfallsverk:

kontrollör 2.

Det vid propositionen fogade förslaget till ändring i vissa delar av avlöningsreglementet den 19 juni 1919 är av följande lydelse:

Förslag

till

**ändring i vissa delar av avlöningsreglementet den 19 juni 1919
för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar
och statens vattenfallsverk.**

6 §.

2. Har sådan tjänsteman erhållit annan ledighet och särskild vikarie för honom förordnats, beror på prövning av Kungl. Maj:t, i vad mån avlöningen må för den tid tillgodonjutas.

3. I fråga om ersättning till vikarie i de i 1 och 2 mom. nämnda fall ävensom till den, som förordnats att uppehålla ledig tjänst, varom nu sägs, bestämmer Kungl. Maj:t.

9 §.

Löneplan.

A. För manliga tjänstemän.

B. För kvinnliga tjänstemän.

Lönegrad.	Löne- klass.	O r t s g r u p p .						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
<i>1:a lönegraden</i>	1	kr. 1,440	kr. 1,500	kr. 1,560	kr. 1,620	kr. 1,680	kr. 1,740	kr. 1,800
	2	1,560	1,620	1,680	1,740	1,800	1,860	1,920
	3	1,680	1,740	1,800	1,860	1,920	1,980	2,040
	4	1,800	1,860	1,920	1,980	2,040	2,100	2,160
<i>2:a lönegraden</i>	4	1,800	1,860	1,920	1,980	2,040	2,100	2,160
	5	1,920	1,983	2,046	2,109	2,172	2,235	2,298
	6	2,040	2,106	2,172	2,238	2,304	2,370	2,436
	7	2,160	2,229	2,298	2,367	2,436	2,505	2,574
<i>3:e lönegraden</i>	7	2,160	2,229	2,298	2,367	2,436	2,505	2,574
	8	2,280	2,352	2,424	2,496	2,568	2,640	2,712
	9	2,400	2,475	2,550	2,625	2,700	2,775	2,850
	10	2,550	2,628	2,706	2,784	2,862	2,940	3,018
<i>4:e lönegraden</i>	8	2,280	2,352	2,424	2,496	2,568	2,640	2,712
	9	2,400	2,475	2,550	2,625	2,700	2,775	2,850
	10	2,550	2,628	2,706	2,784	2,862	2,940	3,018
	11	2,700	2,784	2,868	2,952	3,036	3,120	3,204
<i>5:e lönegraden</i>	11	2,700	2,784	2,868	2,952	3,036	3,120	3,204
	12	2,850	2,940	3,030	3,120	3,210	3,300	3,390
	13	3,030	3,126	3,222	3,318	3,414	3,510	3,606
	14	3,210	3,312	3,414	3,516	3,618	3,720	3,828
<i>6:e lönegraden</i>	12	2,850	2,940	3,030	3,120	3,210	3,300	3,390
	13	3,030	3,126	3,222	3,318	3,414	3,510	3,606
	14	3,210	3,312	3,414	3,516	3,618	3,720	3,828
	15	3,390	3,501	3,612	3,723	3,834	3,945	4,056
<i>7:e lönegraden</i>	15	3,390	3,501	3,612	3,723	3,834	3,945	4,056
	16	3,600	3,714	3,828	3,942	4,056	4,170	4,284
	17	3,810	3,927	4,044	4,161	4,278	4,395	4,512
	18	4,020	4,140	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740

Lönegrad.	Löne- klass.	O r t s g r u p p .						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
8:e lönegraden	18	4,020	4,140	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740
	19	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740	4,860	4,980
	20	4,500	4,620	4,740	4,860	4,980	5,100	5,220
	21	4,800	4,920	5,040	5,160	5,280	5,400	5,520

10 §.

3. Uppflyttning till — — — — — tilländagått.

I övrigt — — — — — löneklass:

a) att han — — — — — tjänstgöring;

b) att uppskov med uppflyttningen icke prövats böra äga rum med hänsyn till mindre väl vitsordad tjänstgöring under den tid tjänstemannen tillhört den lägre löneklassen; dock att härvid viss i tjänsten begången förseelse, för vilken tjänstemannen särskilt bestraffats, icke i och för sig må räknas honom till last, utan hänsyn därtill tagas, endast då förseelsen kan sägas karaktärisera arten av tjänstgöringen i dess helhet; samt

c) att tjänstemannen — — — — — tjänsten.

Beslut om uppskov av anledning, som i punkten b) sägs, må icke fattas utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig, och skall sådant beslut avse viss tid, minst ett halft och högst tre år. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed.

11 §.

Om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelselön i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.

Vid sådant — — — — — kalenderkvartal.

12 §.

1. Därest — — — — — närmast högre löneklass.

Ordinarie tjänsteman, som före tillträdet av högre tjänst åtnjöt lön enligt löneklass, som är närmast lägre än den, till vilken han på grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 10 § 1 mom. bör vid befordran hänföras, äger att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten, räkna sig till godo den tid intill tre år, varunder han tillhört eller beräknats hava tillhört berörda lägre löneklass.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande tjänsteman, som vid befordran till tjänst vid något av ifrågavarande verk innehade ordinarie befattning vid annat verk, för vilket lönereglering genomförts efter samma grunder, som tillämpats i detta reglemente.

Vid ordinarie tjänstemans befordran till tjänst inom högre lönegrad må, i den mån så provas skäligt, för bestämmandet av hans begynnelselön i den nya tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass kunna tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie tjänsteman inom de närmaste nio åren före befordringen på förordnande eller å extra stat uppehållit befattning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den befattning, han vid befordringen tillträder. Härvid må dock icke tillgodoräknas förordnande eller annan tjänstgöring av kortare varaktighet än sex månader i ett sammanhang.

För det ändamål, som i föregående stycke avses, och under iakttagande i tillämpliga delar av där stadgade grunder må Kungl. Maj:t, efter prövning i varje särskilt fall, kunna tillgodoräkna tjänsteman jämväl tid, varunder denne eljest i statens tjänst utfört arbete, som i avseende å art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det, han har att i den erhållna tjänsten utföra.

2. Såsom undantag från vad i 10 § 1 mom. samt 1 mom. av förevarande paragraf stadgats gäller:

a) att lokomotivförare, som vid befordran till lokomotivmästare åtnjöt eller från tiden för lokomotivmästartjänstens tillträde skulle såsom lokomotivförare hava kommit i åtnjutande av lön enligt den näst högsta eller den högsta för lokomotivförare gällande löneklassen, äger tillträda lön enligt den löneklass, som är närmast högre än den, till vilken han eljest skolat hänföras, samt i förekommande fall tillgodonjuta den i 1 mom., andra stycket, av förevarande paragraf medgivna förmån;

b) att lokomotivförare, som vid befordran till lokomotivmästare åtnjöt lön enligt 10:e löneklassen, äger ifråga om begynnelselön i den

nya tjänsten samt för vidare uppflyttning till högre löneklass tillgodonjuta den i 1 mom., andra stycket, av förevarande paragraf medgivna förmån.

17 §.

1. Därest tjänsteman av behörigen styrkt sjukdom, i andra fall än uti 2 mom. avses, hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej Kungl. Maj:t för särskilt fall finner skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å lönen vidkännas ett *tjänstledighetsavdrag* till belopp, för dag räknat, som framgår av nedanstående tabell:

A. För manliga tjänstemän.

B. För kvinnliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänstledighetsavdrag		Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänstledighetsavdrag		Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänstledighetsavdrag	
	n:r.	kr. öre.		n:r.	kr. öre.		n:r.	kr. öre.
1	—	60	8	1	30	15	2	25
2	—	70	9	1	40	16	2	40
3	—	80	10	1	50	17	2	60
4	—	90	11	1	65	18	2	80
5	1	—	12	1	80	19	3	—
6	1	10	13	1	95	20	3	25
7	1	20	14	2	10	21	3	50

2. Har tjänsteman — — — — — skall han:
 a) om — — — — — samt
 b) om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan, under tiden likaledes åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, dock högst intill dess sex månader förflutit från dagen för olycksfallet, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej Kungl. Maj:t eller, vad angår manlig tjänsteman,

tillhörande någon av 1—7 lönegraderna, eller kvinnlig tjänsteman, vederbörande verks styrelse finner skäl medgiva, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

3. Har tjänsteman förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara, må han under tiden åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, dock högst under sex månader, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej Kungl. Maj:t, eller vad angår manlig tjänsteman, tillhörande någon av 1—7 lönegraderna, eller kvinnlig tjänsteman, vederbörande verks styrelse finner skäl medgiva, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

20 §.

1. Tjänsteman ----- dagen.

Tjänsteman, som enligt turlista eller annan fastställd tjänstgöringsplan bestrider alternerande tjänstgöring i högre befattning, äger, därest sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar i den högre befattningen under oavbruten tidsperiod av högst fyra veckor överstiger sju, för sådana tjänstgöringsdagar uppbära vikariatsersättning enligt de i nästföregående stycke angivna grunder.

Angående ----- 38 § 2 mom.

23 §.

1. Därest åt tjänsteman såsom bostad anvisas lägenhet, som disponeras av statsverket, skall han vara skyldig att bebo densamma samt iakttaga de närmare föreskrifter, som, utöver vad här nedan stadgas, kunna varda meddelade rörande lägenhetens begagnande.

28 §.

Då tjänsteman utan egen ansökning eller därom uttryckt önskan förflyttats från en tjänstgöringsort till en annan eller eljest ålagts förändrad bostadsort, eller då tjänsteman till följd av befordran eller förordnande att uppehålla högre tjänst nödgats flytta till annan ort än den

förutvarande tjänstgöringsorten, skall han vara berättigad att av vederbörande verks medel erhålla skälig ersättning för flyttningsskostnad samt för den ökade utgift, som för honom må hava uppstått därigenom, att han måst vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya tjänstgöringsorten, allt enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar.

31 §.¹⁾

Anmärkningsarvode — — — — —
— — — — — anmärkning.

36 §.

Kvinnlig befattningshavare, tillhörande någon av 1—5 lönegraderna, må för bestridande av göromål såsom *stenograf* kunna tillerkännas särskilt *arvode* med högst 180 kronor för år räknat.

Vad först angår de föreslagna *förändringarna i själva avlöningsreglementet för kommunikationsverken* hava desamma av riksdagen godkänts. Såsom av den i propositionen lämnade redogörelsen framgår, avses med ändringarna att åstadkomma likformighet med de för allmänna civilförvaltningen i ämnet gällande bestämmelserna, och får riksdagen i detta avseende hänvisa till sin tidigare avgivna skrivelse nr 171 i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 261.

Ifrågavarande författningsförändringar innebära bland annat införandet vid affärsverken av kvinnliga ordinarie tjänster av *skrivbiträdesgraden* d. v. s. befattningar av en lägre grad än de nuvarande kontorsbiträdesbefattningarna. Riksdagen vill i avseende härå betona, att inrättandet vid kommunikationsverken av dylika, inom den civila statsförvaltningen redan förekommande skrivbiträdesbefattningar icke bör få medföra en utökning av den ordinarie personalen vid dessa verk utan att därmed tvärtom avsetts att öppna möjlighet att i mån av uppkomna vakanser kunna ersätta vissa av de nuvarande kvinnliga ordinarie befattningarna med andra av lägre grad och mindre kompetensfordringar, åt vilka senare befattningars innehavare genom ändrad arbetsfördelning kunna anförtros vissa inom ifrågavarande verk i stor utsträckning förekommande enklare arbetsuppgifter.

Med hänsyn till den i ärendet lämnade utredningen har riksdagen icke heller velat motsätta sig, att vid postverket befattningen *reparatör* införes.

¹⁾ Denna paragraf har upphört att gälla.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition innebär vidare inrättande av en ny grupp ordinarie befattningshavare vid postverket, *kvinnliga stationsmästare*, vilka skulle förestå en ny typ postanstalter, nämligen *postexpeditioner av klass 2 och 3*. Redan för närvarande förefinnas dylika postexpeditioner vid postverket. Dessa, som hava befogenhet, liggande mellan poststations och postkontors, och som tillkommo vid 1919 års riksdag i sammanhang med den då beslutade löneregleringen för affärsverken, äro av en något större typ än de nu föreslagna postexpeditionerna och må endast förestås av manliga stationsmästare.

Det synes riksdagen uppenbart, att den ifrågasatta nya formen av mindre postexpeditioner är ändamålsenlig och lämplig. Säkerligen skall på vissa platser dess inrättande ur postal synpunkt medföra stora fördelar, framför allt för den korresponderande allmänheten. På grund av arbetets stora omfattning vid vissa av de nuvarande poststationerna måste det anses motiverat, att därvarande stationsföreståndarsyssla förändras till en ordinarie kvinnlig stationsmästaretjänst, vartill möjlighet skulle öppnas genom ett bifall till förslaget.

I vårt land finnes ett antal platser, där posttrafiken å ena sidan är av sådan art, att för dess behöriga betjänande kräves en postanstalt med större kompetens än den vanliga poststationen, men å andra sidan ej har den omfattningen att inrättandet av en postexpedition med manlig stationsmästare är ur ekonomisk synpunkt berättigat. Och riksdagen håller ej för uteslutet, att den nu pågående undersökningen beträffande förekomsten inom postverket av överkvalificerad arbetskraft skall leda till att postkontor kunna utbytas mot just postexpeditioner av den föreslagna typen. Under sådana förhållanden har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, men vill samtidigt betona, att postanstalter av den nya typen böra inrättas i begränsad omfattning och först efter noggrann prövning av alla på saken inverkan omständigheter. I detta avseende vill riksdagen instämma i det av 1920 års postkommitté gjorda uttalandet, att det synes vara ett ofrånkomligt villkor för inrättandet av en postexpedition, att å den ort, där den skall hava sin verksamhet, poströrelsen är av den art och omfattning, att för dess behöriga besörjande en mera kvalificerad postanstalt än den vanliga poststationen är påkallad.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, att *antalet sekreterare vid telegrafverket* måtte upptagas till 7 och *antalet kontrollörer vid statens vattenfallsverk* till 2, har icke givit riksdagen anledning till erinran. I förstnämnda hänseende innebär förslaget en utökning med en sekreterare, vilken utökning emellertid påkallats av att telegrafverkets pensionsinrättning upphört

och handhavandet av verkets pensionsfrågor övergått å styrelsen, varvid inom styrelsen en befattning ansetts böra beredas för den tjänsteman i kamrers ställning, som tidigare fanns anställd i pensionsinrättningen. Vad angår antalet kontrollörer vid statens vattenfallsverk avser propositionen indragning av en av dessa befattningar, vilka för närvarande äro 3.

Vad till sist beträffar den riksdagens bedömande underställda planen att vid statens järnvägar inrätta vissa *intressekontor* avsedda att bland annat ombesörja skatte- och hyresbetalningar för vederbörande personal, får riksdagen anföra, att förslaget synes medföra så stora kostnader för staten, att riksdagen måste ställa sig avvisande mot detsamma. För varje kontor skulle påkallas ett årligt statsbidrag av 11,000 kronor, eller alltså för de enbart vid statens järnvägar ifrågasatta fem kontoren sammanlagt 55,000 kronor för år.

Särskilt i betraktande av att de uppgifter, som skulle åvila dessa kontor, så gott som uteslutande äro av sådan natur, att det bör tillkomma den enskilde att ombesörja desamma och bestrida de kostnader, som därmed kunna vara förbundna, synas de föreslagna bidragsbeloppen alltför högt tilltagna, för att ett bifall till förslaget skulle kunna ifrågakomma. Riksdagen har icke heller kunnat förbise, att ett medgivande i detta fall sannolikt komme att medföra anspråk på statsbidrag i måhända lika betydande utsträckning till dylika anordningar vid andra statens verk och inrättningar, för vilka anspråks framställande lika goda skäl kunde anföras och som alltså ej heller kunde tillbakavisas.

Under återopande av vad riksdagen sålunda i olika hänseenden anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av förevarande proposition

dels, för tillämpning från och med den 1 juli 1922, godkänt vid statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 10 mars 1922 fogat förslag till ändring i vissa delar av avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk;

dels medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må utfärda de övergångsbestämmelser, som i anledning härav kunna befinnas erforderliga;

dels beslutat, med tillämpning från och med den 1 juli 1922,

a) att under avdelningen A. av den vid berörda reglemente såsom bilaga fogade tjänsteförteckningen skall beträffande postverket i 3:e lönegraden upptagas befattningen reparatör ävensom att den beträffande postverket i 6:e lönegraden under samma avdelning angivna befattningen stationsmästare skall benämnas stationsmästare av klass 1;

b) att i avdelningen B. av nämnda tjänsteförteckning skall upptagas en ny lönegrad, benämnd 1:a lönegraden, samt att de nuvarande 1:a—7:e lönegraderna skola benämnas respektive 2:a—8:e lönegraderna;

c) att under berörda avdelning B. skola upptagas följande nya befattningar, nämligen beträffande samtliga verk i den nya 1:a lönegraden befattningen skrivbiträde samt beträffande postverket i den nya 2:a lönegraden befattningen stationsmästare av klass 3 och i den nya 3:e lönegraden befattningen stationsmästare av klass 2;

dels ock beslutat, att antalet av följande befattningar vid telegrafverket och statens vattenfallsverk skall från och med den 1 juli 1922 utgöra:

<i>vid telegrafverket:</i>	
sekreterare	7
<i>vid statens vattenfallsverk:</i>	
kontrollör	2.

Stockholm den 1 juni 1922.

Med undersåtlig vörndnad.